
Hellig Trefoldigheds Fest (Trinitatis)

En prædiken af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Hellig Trefoldigheds Fest (Trinitatis)	4
Trinitatis søndag	4
Metadata om værket	4
Metadata om værket	4

Hellig Trefoldigheds Fest (Trinitatis)

Trinitatis søndag

Prædikedag Trinitatis søndag

Prædikedato 8. juni 1941

Prædiketekst Johannes 3,1-15

Prædiken ID P080641-01

Kilde KMF-nr. 68.09.01. Nationaltidende 8. juni 1941. Ikke medtaget i “Ved Babels Floder”.

Hellig Trefoldigheds Fest

Fortællingen gaar altsaa, at der engang kom en af de førende Mænd i Folket til Jesus. Nikodemus, en Mand af Farisæerne, en Øverste blandt Jøderne, en Israels Lærer, kalder Skriften ham. Det er en helt ny Sfære, vi flyttes til. Det er sjældent, vi i vort Nye Testamente hører om fornemme og rige Folk. Vi bliver derfor straks spændt. Hvad vil denne Hertug hos den fattige Folkets Mand fra Nazareth?

Nu er der det ejendommelige ved det, at vi egentlig ikke faar at vide, hvad han vil. Tre Gange fortæller Johannes om ham i sit Evangelium, men hele Tiden befinder Nikodemus sig i et mærkeligt Halvlys. Ja, Johannes' Øgenavn til ham er endda dette: han, som kom til Jesus om Natten. Vi er ved at kunne kalde ham Nattevandreren.

Denne Mand præges af Ubeslutsomhed. Han er fuld af Uro, han ved ikke, hvad han skal tænke og tro. Forvirringen holder ham vaagen om Natten; han beslutter sig ikke til at opsøge Jesus, men drives derhen af sin Ubeslutsomhed. Paa Vejen har han tusinde

Spørgsmaal at stille ham, men da han virkelig staar overfor ham, bliver de alle siddende i en Klump i Halsen. Han begynder med at fremmumle et banalt Smigreri, og saa gaar han uhjælpeligt i Staa.

Vi behøver ikke at gætte for at finde ud af, hvad der gør Nikodemus saa rastløs. Det er næppe noget med ham selv. Hans Stilling er understreget saa kraftigt, at vi forstaar, det er hans Folks Skæbne, der ligger ham paa Sinde. Hvordan er dette Folks Situation i denne Time? En tusindaarig Historie har det bag sig, dets Frihed er dets Stolthed: vi er Abrahams Sønner og ikke nogens Trælle; men for Tiden ligger det strakt til Jorden under en Verdensmagts haarde Haand. Skal man trodse? skal man give efter? eller skal man fuldstændig se bort fra det, der piner En Nat og Dag, lade som det ikke er til og med Skyklapper paa kaste sig over Dagens Gerning i det praktiske Liv?

Hvad er det nu, der binder hans Mund, saa han ikke faar spurgt? er det Haabløsheden, der overvælder ham: hvad kan det nytte at løbe rundt og spørge alle tilfældige Mennesker? den ene ved jo ikke mere end den anden; vil du spørge, skal du spørge i dit eget Sind; og er der intet Svar at finde *derinde*, er det at finde intetsteds. Er det Hovmodet, der bryder igennem hos ham: nej, nej, stop! det er dog for taabeligt, at Universitetet sætter sig ved Fødderne af denne Autodidakt, denne Hjemmelærling. Eller er det noget saa simpelt og lumpent som Frygt for Kollegerne, hvis denne Historie skulde komme ud?

Hvad det end er — Jesu Svar paa *det*, der altsaa ikke spørges om, er blottet for Elskværdighed. Det samler sig i to Punkter: Du er kommen til den forkerte. Og du begynder et galt Sted.

Du er kommen til den forkerte. For min Opgave ligger helt uden for Indblanden i Forholdet mellem Rom og Palæstina. Jeg er ankommen til denne Klode ikke for at ordne Rigerne, men for at stifte Riget, Gudsriget. Det er det første. Men det andet er, at dær, med Gudsriget, maa det begynde for jer allesammen. Hvis I begynder med det jordiske og verdslige, da kommer I ingen Vegne. I saar Forvirring, og I høster Forvirring, og det bliver ved gennem Aarhundrederne. Livets Problemer maa løses med Aand og ikke med Opportunisme.

Uden nogen bliver født af Vand og Aand, kan han ikke indgaa i Guds Rige.

Vand og Aand.

Gaadefuldt. Besynderligt. Vand og Aand er jo Modsætninger. Er det ikke Aanden, det kommer an paa ved et Menneske? er det ikke nok med en ny Aand ind i et Menneske, ind i et Folk. Hvad skal Vandet til? Det er jo Magi og Overtro.

Nuvel! hvis det er det, saa er en Kristen overtroisk.

Nikodemus er kommen for at faa et System. En Ordning af praktiske Anvisninger, hvorved det jødiske Folk kan genrejses og Romerne jages ud af Landet.

Han afvises. Jesus giver sig overhovedet ikke af med praktiske Vink. De er nemlig intet værd betragtet som Paaklædningsmateriale, som Etiketter. Nej, han vil give Mennesker en ny Aand, han vil omskabe Mennesket, det skal revolutioneres, saa der er intet Billede, der passer undtagen Billedet af en Fødsel. Mennesket skal nyfødtes. Grundigere kan det ikke forlanges. Indefra. Indefra. Indefra.

Men for at det ikke skal misforstaas med denne nye Aand, er det, at Ordet Vand føjes til. Aand og Aand er saa mange Ting. For Resten ikke lige gode allesammen. Der er en Vildfarelsens Aand, der stundom røber Vildskab, saa man kan tro den stærkere end Sandhedens. Derfor maa der *Vand* til. Hvad betyder Vand?

Vand betyder Drukning. Og nu tænker Jesus paa sin egen Død. Han ser Golgata for sig. Han ser, at Jordens Synd og Ondskab vil drukne ham der. Men just igennem Offerdøden hidfører han Menneskehedens Renselse, Tilkæmpelsen af Syndernes Forladelse, Tilkæmpelsen af Retfærdigheden for Syndens Børn og dermed det evige Liv. For hvor Syndernes Forladelse er, dér er Liv og Salighed.

Vandet betyder Daaben til Jesus. At Genfødselen, den nye Aand, skal være Jesu Aand.

Saadan har han bestemt det. Fra da af er der ikke Adgang til Jesus uden gennem Vand.

Jesu Svar til den udflydende og mumlende Spørger er altsaa ganske klart og fast. Det lyder saadan: Løsningen paa alle dine Problemer er mig. Jeg, Jesus. Den hele Jesus, som du skal lære at kende ved at følge mig. Jesus fra før min Fødsel til ud over min Grav.

Bliv et afgjort Menneske! lad dig døbe! lad en ny Aand fylde dig! Daabens Aand, min Aand.

Vejret blæser, hvorhen det vil, og du hører dets Susen, men du ved ikke, hvorfra det kommer, og hvor det farer hen. Saaledes er det med hver, som er født af Aanden.

Netop. Paulus var paa Vej til Damascus, da Aanden greb ham. Han kom til Rom.

Den, der er født af Aanden, er i skarp Modsætning til Principrytteren og i endnu stærkere til Opportunisten. Ukyndige kan forveksle ham med den sidste. Sandhedens farligste Fjende er ikke den aabne Løgn, men den Løgn, der ligner Sandheden paa et Haar.

Er vi født af Aanden, da spørger vi ikke mere om Maal og Veje. Vi hører kun Vejrets Susen, vi ved ikke, hvorfra det kommer, ejheller hvor det gaar hen. Vi lader os drive af Aanden, og det er os nok.

Det betyder: Bliv først min, Nikodemus, bliv først min; naar det er sket, vil det altsammen klare sig for dig, hvor du skal sætte dine Kræfter ind, og hvordan dit Folks Genrejsning kan ske. Kun med Staasted i Guds Rige kan du gøre noget virkeligt for Verdensrigerne. Ellers bliver det det sædvanlige Fusk.

Det er et forunderligt Øjeblik, da Jesus for at anskueliggøre, hvad det er, han mener, griber tilbage i Fædrelandshistorien og henter et Træk frem, som de begge kender: Kobberslangen i Ørkenen. Det er fortalt i 4. Mosebog. Under Vandringen i Ørkenen sker det, at "Folkets Sjæl blev utaalmodig paa Vejen", saa det sætter sig op imod Gud og imod Mose: "hvorfor førte I os af Ægypten for at dø i Ørken? thi der er hverken Brød eller Vand, og vor Sjæl kedes ved denne ringe Mad". Saa er det, Herren sender giftige Slanger blandt Folket, saa mange Israeliter dør; og da Folket gaar i sig selv: "vi har syndet, thi vi har talt imod Herren og imod dig", byder Gud Mose: "gør dig en Kobberslange og sæt den paa en Stang, og det skal ske, at hver den, som er bidt og ser den, han skal leve".

Nikodemus har kendt det israelitiske Sagn saa godt som Jesus; jeg kan se den nervøse Trækning i hans Ansigt, da Jesus snerter ham med dets Aktualitet. Hans Folk var atter veget ud fra Herrens Veje, Kødgrydernes Fristelse havde været for stærk, og der var atter kommet giftige Slanger blandt Folket. Han var søgt herhen for at vide: Hvordan bliver vi disse Slanger kvit? Og Svaret lyder: Atter ophøjes en Kobberslange, som det bliver jer Frelse at se hen til. Den, der saadan skal ophøjes, er mig. — Saa rigt et Dobbeltspil i det Ord ophøjet. Ophøjelsen paa Korset og Paaskemorgens Ophøjelse. Offerdødens Betingelse for Livets Sejr.

Saadan er Jesu Svar — og saadan er hans Kirkes Svar. Hvad der i Dagens Tekst gælder som Svar til Nikodemus, en Mand af Farisæerne, en Raadsherre blandt Jøderne, det fik paa Pinsedagen Udstrækning til alle de Jordens Folkeslag, som Helligaanden fra da af gav Navn af Ejendomsfolk. Det gælder for den enkelte, som det gælder for hele Folket: Jer Frelse er eet: Kristus, den hele og ganske Kristus, Barnet i Krybben, der lærer os at knæle og løfte vore Hjerter i Taknemmelighed mod Skaberen, Prædikanten og Velgøreren, der levede for os den hemmelige Guds Sindelag i Strenghed og Kærlighed, Helten, der ikke veg tilbage fra Offerdøden for det, han elskede, der tog det bundløse Nederlag paa sig og vandt den evige Sejr.

Den, der tror paa ham, det Folk, der tror paa ham, skal ikke fortabes, men have et evigt Liv.